

ZÁPIS
z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství
České akademie zemědělských věd
12. a 13. října 2017 v oblasti působení Městských lesů Liberec

Přítomni – viz prezenční listina; při prezenci byl přítomným předán zápis z jarního zasedání KLE OLH ČAZV ve dnech 11. - 12. května 2017 - v oblasti působení podniku Lesy České republiky, s. p., Krajského ředitelství Zlín, Lesní správy Strážnice.

Program:

1. Informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV
2. Stav lesnického ekonomického výzkumu
3. Současná ekonomická situace v LH
4. Hlavní téma zasedání: „Seminář: Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby“.
5. Městské lesy Liberec, p.o. – historie a současnost
6. Organizační záležitosti
7. Exkurze (13. 10. 2017): ukázky lesních lokalit s převahou rekreační funkce lesa v rámci sportovního areálu Vesec a sportovního areálu na Ještědu; zajištěna doprava sedačkovou a kabinkovou lanovkou, ukončení obědem v Hotelu Ještěd (pro zájemce ukázka technického zázemí vysílače a interiérů hotelu).

Úvod

Jednání komise zahájil a vedl prof. L. Šišák. Přivítal všechny přítomné a seznámil s programem a organizačními záležitostmi zasedání.

ad 1) Informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.

- Letos byl novým předsedou ČAZV zvolen RNDr. Jan NEDĚLNÍK, Ph.D. z Odboru veterinárního lékařství; prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. byl zvolen místopředsedou ČAZV.
- Volba v odborech, předsedou Odboru lesního hospodářství zvolen prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.
- Tajemnicí ČAZV byla zvolena Ing. Hana Urbancová, Ph.D. (pochází z PEF ČZU).
- ČAZV připravuje k vydání publikaci: „Osobnosti zemědělského výzkumu 20. století“, vč. lesnického výzkumu.

ad 2) Stav lesnického ekonomického výzkumu

Ing. Josef Lenoč, Ph.D. – Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, LDF MENDELU

Prezentování témat projektů řešených a financovaných v roce 2017 (NAZV, GS LČR, s.p., IGA).
Prezentování témat projektů podaných v roce 2017 (GS LČR, s.p., NAZV, OP VVV, TAČR, MZe).

Ing. Jiří Matějček, CSc. – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

- Ústav není výzkumný, zpracování účtů, zpracování statistických resortních výkazů, rozšíření ekonomické části.
- Zpracovávání odborných znaleckých posudků.
- Analýza postupů při oceňování lesa.
- Oceňovací předpis - posun v roce 2013 přepočít dle inflace.
- Aktualizované ceny lesních pozemků.
- Odstranění nedostatku ocenění pozemku, u majetků nad 10 ha.
- Aktualizace oceňovacích předpisů, propojení účetnictví a datového skladu ÚHÚL

- Diskuze: prof. Šišák: otázka: Do kdy budou změněny oceňovací předpisy? (Kapitalizace ročního čistého výnosu). MZe to má k dispozici, bude snad ve vyhlášce příští rok. Účetní ocenění bude v lednu 2018 odevzdáno na MZe a uvidí se. Ke škodní vyhlášce proběhlo vnitřní připomínkové řízení na MZe.

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc. – Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky, FLD ČZU v Praze

Prezentování témat projektů ukončených v roce 2017.
Prezentování témat projektů řešených a financovaných v roce 2017.
Prezentování témat projektů podaných v roce 2017.

ad 3) Současná ekonomická situace LH

Ing. Jan Lojda, Ph.D. – vedoucí Oddělení ekonomických nástrojů lesního hospodářství (MZe)

Řešená témata v lesnictví jsou dosti kontroverzní a vyvolávají často protichůdné nálady u jednotlivých skupin odborné lesnické veřejnosti, některé problémy jsou zbytečně příliš medializovány. Snaha o řešení problému velkého exportu surové dřevní hmoty a kulatiny. Marketingový fond (řešeno ve druhé polovině minulého roku), snaha vytvořit společný fond jednotné marketingové komunikace pro podporu lesnictví a výrobků ze dřeva – nepodařilo se protlačit jeho zakotvení do lesního zákona. Měl to být lesnicko-dřevařský fond. Další věc: Převod příspěvků a dotací z krajů na MZe. Hladký průběh, administrace na krajích a proplacení na MZe. Dobrá spolupráce mezi kraji a MZe. Návrat k systému, který tady už byl. Opatření obecné povahy – končí příjem připomínek zítra. Do podniků je třeba posílat peníze na podporu podnikání, přitom však neubírat příjmy z prodeje lesa. Opatření má do konce roku vejít v platnost. Certifikace – problém PEFC A FSC.

Finanční příspěvky na hospodaření: 380 mil. Kč se sešlo na žádostech (původně předpokládáno cca 350 mil. Kč). Počká se do 1. 11., pak se oznámí, kolik se na to dá peněz. Odhad cca 90 %.

Další aktivity: novelizace nařízení vlády, kontroly NKÚ, vyplácení příspěvků, návrhy přibližování dříví šetrnými technologiemi na nápravu do 6 tun, opakovaná obnova se zruší. MD a DG MZD pro první zalesnění. Změna tabulky souboru LT, z oceňovací vyhlášky se to předělá, náročnost na zalesnění ochranněsky ovlivněná a normální tabulka. Tři kategorie.

Otázka sazeb, dle NKÚ nejsou zpětné vazby na účelnost vynaložení peněz na příspěvky a dotace. Navýšení sazeb na přirozenou obnovu a na umělou obnovu u MZD se bude podporovat, zvedne se sazba na zajištění porostů u MZD.

Datum přijetí žádostí posunout k polovině roku, je třeba to počítat dříve a dříve to proplatit, než to nechat na konec roku. Na MZe tam peníze leží do konce roku. Po jarním zalesnění to podávat, a ať se to zpracovává, běží... Příští rok by to ještě nemělo být. Příp. změny od 1. 9. 2018.

Diskuze a reakce:

prof. Šišák: Strategie exportu, Marketingový fond – neumíme vysvětlit význam dřeva a lesa, Příspěvky z krajů na MZe, Opatření obecné povahy – omezení těžeb. Němci mají DG jako dřevinu zdomácnělou. Podpora MZD a podpora přirozené obnovy.

Ing. Žabka: do 14. 9. připomínky omezení těžeb, 80 – 90 % připomínek, JUDr. Flora koncept připomínek, až se připomínky vypořádají, tak to může vejít v platnost, nejpozději do konce roku.

Ing. Babuka: MZe řešilo rozdíl národní inventarizace lesů a statistického úřadu – nesoulad. Nejsou data pro vyjádření. Další: MŽP ověření platnosti NIL. NIL už se dvakrát opakuje. Statistický úřad nechce zpochybnit svá data.

Názor komise: Rozdíl ÚHÚL A ČSÚ – měla by se tím zabývat nezávislá komise či skupina, probrat databáze, ověřit si to ve skutečnosti, dát na to cca rok času. Snaha by měla být.

Ing. Matějček: MZe ekonomický odbor – forma podpory příspěvku, v zahraničí je dán systém diferenciovanější, šlo by to i jinou formou než finanční příspěvky, buď vlastníkově lesa či subjektům v LH. Návrh do lesního zákona - zprostit vlastníka lesa od daně z nemovitosti, analýza DPH i analýza spotřební daně.

Rozdíl mezi podporou pro hospodářský les a pro les zvláštního určení. Jsou minimální rozdíly. Dan z nemovitosti – správa je dražší než výběr. Města a obce to nechtějí dovolit.

ad 4) Seminář na téma: „Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby“

prof. Šišák: Existuje fenomén zájmu o rekreační funkce, je třeba to umět využít v náš lesnický prospěch. Švýcarsko, dříve jejich lesníci ve ztrátě, většinou obecní lesy, pak začali komunikovat s městy a vysvětlovat, proč potřebují příspěvky na hospodaření. Vysvětlovali, proč jsou lesy důležité, proč je potřeba je mít. Formou příspěvků do místních časopisů, rozdělení práce mezi sebou – kolik, kdo, čeho napíše. Pozitivním přístupem je navedli na místa, kde by je v tom lese chtěli mít.

Odcestní hospodářství – Švýcarsko – komunikace s lidmi – nejprve těžili kousek od cesty a nechali kulisu u cesty a po zmlazení teprve těžili u cesty. Mapy intenzity návštěvnosti lesa a zejména cest. Odváděli lid z míst, kde se pracovalo, na místa, kde byl klid. Lesníky hodnotí kriticky zejména lidé z velkých měst, ani ne ti z venkova. Prostor pro zaplacení finančního příspěvku za věci, které se dělají v lese navíc. Zlepšit komunikační úroveň, komunikativnější lesníky dávat do kontaktu s veřejností. Lesníci mají větší možnosti komunikace s veřejností než ekologové, máme síť lesníků, atd. Od ředitelů až po řadové lesníky.

prof. Ing. Karel Pulkrab, CSc. - Evropská úmluva o krajině

- Mohli bychom variantně vyhodnotit dopady LH na globální oteplení. Implementace opatření Evropské úmluvy... Cílem bylo zpracování návrhu variantních scénářů rozvoje území. Metodika: tvorba scénáře, zpracování

funkčního rámce na dvou přístupech – intenzita využívání intenzita ochrany, sestavení rámce využívání území. Kříž kombinace ochrany a exploatace. Na základě toho 4 scénáře. Scénář:

- Integrační- nejvíce změn, nejdražší
- Segregační – diferencovaná, produkční i mimoprodukční funkce
- Exploatační- současný stav
- Útlumový – opouštění území

Změny: zastavěné plochy, silnice, cesty, vinice, atd.
Ocenění nákladů a přínosů změn.

Ing. Jaroslav Gabzdil – Příspěvek k historii lesnictví Čech, Moravy a Slezska

Historie významných osobností:

- Friedrich hrabě von Praschma
- Heinrich (Jindřich) Lieblich
- Johann Nepomuk von Praschma

Využívání lesů pro rekreační a sportovní aktivity v letech 1976 – 2016:

Prvopočátky a průkopnické úpravy lesa pro rekreační funkce lesů.

Zkušenosti s projektováním zařízení pro rekreační funkce lesa.

Výstavba areálů zdraví 1976 – 1980.

Areály zdraví, lesoparky, stezky, hřiště, komunikace, sportovní areály, parkový les.

Historie Bělského lesa.

Zapojení do hnutí Brontosaurus.

Vybavení parkového lesa v Třanovicích

Třinecký lesopark.

Prezentování technických parametrů zařízení a fotek.

Ing. Radek Jůza – Městské lesy Hradec Králové

Přehled o aktivitách společnosti, náklady na zajištění rekreačních funkcí lesa: údržba lesních cest. 57,7 % nákladů na zajištění rekreační funkce jsou hrazeny z výnosů. Podíl výsledků z lesnické činnosti na celkových výnosech 70 %, 6 linek MHD na kraj lesa, 300 km lesních cest, z toho 16 km s asfaltem, vhodné pro in-line bruslení. Všechny cesty použitelné pro cyklistiku. Speciální mapa městských lesů pro turisty. Staťová soustava, čtvrtě – leče na okrajích jsou kamenné patníky – 16 bodů záchrany. 80 závor, dají se objet na kole i na invalidním vozíku. Tři stánky s občerstvením, podnikatelé – nájemné, šest nekrytých ohnišť, 4 krytá ohniště, 8 altánů, odpadkové koše, lavičky, výběh pro zvěř: prase, daněk, jelen sika Dybowského, rytířské hradiště. Pohádková a vodnická stezka (Pohádky z hradeckých rybníků a lesů – knížky). Tři odborné lesnické naučné stezky – jedna všeobecná, druhá o mrtvém dřevu a třetí stezka funkcí lesa. Planetární stezka. Běžkařské trasy. Traktor má adaptér na trasy běžkařů. Hipotrasy, trasa pro vozíčkáře, pěší turistika. V sezóně turistický silniční vláček. Tři svatební mola u rybníku. Schovávačky. Sochy na lezení, broukoviště, hmyzí toalety. Studánky, pomníčky, tichá zákoutí. Lesní rybníky na chov ryb i pohledově. 300 ha brusnice borůvky, houby po celé ploše lesa. Hromadné akce. Roční návštěvnost 900 000 lidí a 69 000 psů. Sledování návštěvnosti dle typů návštěvníků a měsíce. Průzkum: odkud pochází návštěvníci, jak jsou staří, kolik je mužů a žen, atd.? Mediální propagace - český rozhlas, tisk, jeden článek za dva týdny, J. Lábus namluvil pohádky, sobotní výlovy rybníků. Pořádání dne lesní techniky. Průměrně 3 000 lidí na akci. Lesní pedagogika od roku 2007 na 1000 lidech, je velký zájem, pořadníky, nešlo to časově stíhat - museli utlumit, dříve více lesních pedagogů. Odborné vycházky a cvičení. Návštěvníci spokojeni 70 % spokojeni, 30 % připomínky či požadavky. 3 honitby, jedna režijní druhá pronajatá.

Diskuze: Ing. M. Hrib – Kolik lidí je zaměstnáno na zvýšenou rekreační funkci lesa?

Ing. J. Lojda – Pořádají hudební produkce v lese? Ne. Na jednom bufetu je představení klavír plus housle. Riziko zranění návštěvníků. Mají pojistku na ochranu návštěvníků v lese.

Ing. Jirí Matějček, CSc. – Poznatky z tržního uplatnění funkcí v zahraničí

- V zahraničí se přechází od pojmu funkce k pojmu služba. Tomu už trh rozumí. Je třeba začít používat ekosystémové služby. Služby jsou produkty, ne funkce.
- Překážky a předpoklady tržní realizace rekreačních služeb

Nefungující tržní mechanismus, chybějící právní rámec, nezpracované návrhy způsobu finanční platby/úhrady.

Vytvoření reálné nabídky jako odpovědi na poptávku je v kompetenci vlastníka lesa. Dodatečné rekreační produkty.

Kdo nabízí rekreační funkce, tak by měl chtít to zpeněžit.

- Vstup do lesa
- Parkování

- Sběr hub povolenky

Příklady tržního uplatnění rekreačních služeb v zahraničí. Podrobněji webové stránky „Lesní znalec“. Obecně město platí u lesního podniku za rekreační služby. Bezplatné poskytování služeb a produktů lesa je neúnosné, jestliže se nároky na tyto služby zvyšují. Poskytovat rekreační funkce není společenská povinnost. Je třeba definovat konkrétní produkty, jsou spojené s výrobou dříví nebo ne. Jen volný vstup je daný zákonem, nic jiného.

Zkušenosti Německo:

Při podnikatelských aktivitách v lese je třeba to zpoplatnit. Jezdecké svazy – roční karty. Lidé to kritizují, ale akceptují. Lesní mýto.

Švýcarsko:

Transakční poplatky, pouze pro ty, kteří to platit mohou.

Rakousko:

Chaty pro ubytování u sjezdovek.

Finsko:

Cestovní kancelář si pronajme část krajiny k rekreaci klientů.

Problémy:

Nečinnost – pozor, moc se na tom nepracuje.

Je třeba přijmout novou ekonomickou strategii. Smluvní zajištění, využívat důsledněji svá vlastnická práva. Spolupráce přes hranici v rámci lesnictví.

prof. L. Šišák – nízká ochota platit za funkce lesa, potvrdila to řada studií. Pak je tlak na politiky, aby to i nadále bylo zadarmo. Kolize návštěvníků a lesní výroby, rozježdění běžkařské stopy. Lesní cesty jsou veřejné cesty. Za vícepráce a vícenáklady na rekreační funkce by mělo být plnění.

Ing. M. Chytrý – vstup se zpoplatnit nedá; ubytování, filmování a jiné nadstandartní rekreační služby ano. Na výzvu KČT je třeba vyřezat les, aby se dle Občanského zákoníku splnila prevenční povinnost.

Ing. Mgr. M. Hrib - nebát se a zkusit to, veřejnost i soudci to musí začít řešit a akceptovat.

ad 5) Městské lesy Liberec, p.o. – historie a současnost

Jiří Bliml – Městské lesy Liberec, p. o.

Historie a současnost správy lesního majetku, historie lesního majetku, směna lesních pozemků. Správa majetku 1992 – 2009 – na různých odborech. Zřízení příspěvkové organizace. Charakteristika lesního majetku: druhové složení, těžby, sortiment, náklady a výnosy. Zítra exkurze.

prof. J. Bartuněk – Dotaz na přepočtenou cenu dle LČR (ocenění lesního majetku). Odpověď - administrativní.

ad 6) Organizační záležitosti

- prof. L. Šišák: Názor pro OLH ČAZV (prof. V. Podrázský), ohledně certifikačních systémů. Prof. L. Šišák prezentoval. Odsouhlaseno.
- Exkurze: sraz druhý den v 8:30 na parkovišti před hotelem – trasa směr zoologická zahrada.
- Příští zasedání komise - téma: Podnikové informační systémy v LH, místo Brno, předběžně ve dnech 10. – 11. května 2018, ve spolupráci s firmou HA-SOFT, s.r.o. Odsouhlaseno.

Jednání ukončil prof. L. Šišák a poděkoval všem přednášejícím a přítomným.

Zapsal: Ing. Josef Lench, Ph.D.